

Новата словинска литература.

Протестанската реформация разпространи своите принципи с думата на родния език: контрареформацията изгорити книги и требваше да ги замени с какво да е. Четристотия юбилей на Трубара, през юли 1908 г. напомва на ново за този период. Неколко книжки с религиозно съдържание се явяват през XVII и XVIII векове, ала те не съставляват особено литературно развитие. Едва в началото на XIX век се започва развитието на словинската писменост, което е свързано с името на Водник и Прешерн.

Свещеник Водник, правилно е доловил какво е нужно на народа: той е практичен човек, който е превел на словински език ръководство по акушерство Освен граматика, пише и стихове. В народната песен той намира източници за своята поезия. Той успел да усвои не само формата на народното творчество, но и да проникне в народния дух.

Първия негов сборник стихотворения са написани в 1806 г. когато французката опасност го вдъхновява за воени песни по немски образец. Когато французите заемат Крайна и предоставили на словинците доста широка свобода, Водник е бил назначен, главен инспектор на словинските училища. Той се примирява с французкото владичество и през 1811 г. написва „*Mugia rediviva*“ на латински и словински език, гдето се възпява родината му и Напалеон. Тази симпатия към французите е съдбоносна за Водник, когато илирското кралство пак попада под властта на Австрия. Той бил уволнен, дадената му пенсия е била съвсем недостатъчна и през 1819 г. умира в лишение и горест.

Водник намира материал за своите стихотворения най-много в живота на своето малко отечество; той възпява радостите и страданията на всекидневния живот с горест, а понекога и с хумор. Родната земя и стръмните скали са твърде мили на Водник и всекога е вервал в по-добрата участ на своето отечество. Макар че Водник дава на своите мисли стихотворни форми, той не се отличава нито с художествен размах, нито с богат език.

Требва да се признае, обаче, че той е първия словински поет, писал стихове в народен дух. Малко по-малко словинците дохождат и до национално самосъзнание.

Център на литературен живот се явява Ж и г а Ц о и з,